

ע"פ 8107/13 - שלמה כהן נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

ע"פ 8107/13 - א'

לפני: כבוד השופט א' שהם

המבקש: שלמה כהן

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשה לעיכוב ביצוע פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר-שבע, בת"פ 39860-03-13, מיום 5.11.2013, שניתן על ידי כב' השופטת ר' ברקאי

תאריך הישיבה: י"ג בשבט התשע"ד (14.1.2014)

בשם המבקש: עו"ד בעז קניג

בשם המשיבה: עו"ד זיו אריאלי

החלטה

1. לפניי בקשה לעיכוב ביצוע עונש מאסר שהשית בית המשפט המחוזי בבאר-שבע (כב' השופטת ר' ברקאי) על המבקש ביום 5.11.2013, במסגרת ת"פ 39860-03-13.

2. נגד המבקש ושתי נאשמות נוספות הוגש כתב אישום במסגרתו ייוחסו למבקש העבירות הבאות: קשירת קשר לביצוע פשע, לפי סעיף 499 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין) (ריבוי עבירות); קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 415 לחוק העונשין (ריבוי עבירות); זיוף, לפי סעיף 418, לחוק העונשין; זיוף בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 418 לחוק העונשין (ריבוי עבירות); שימוש במסמך מזויף, לפי סעיף 420 לחוק העונשין; שימוש במסמך מזויף בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 420 לחוק העונשין (ריבוי עבירות); מתן שוחד, לפי סעיף 291 לחוק העונשין (ריבוי עבירות); התחזות כאדם אחר, לפי סעיף 441 לחוק העונשין (ריבוי עבירות); הדחה בחקירה, לפי סעיף 245(ב) לחוק העונשין; שיבוש מהלכי משפט, לפי סעיף 244 לחוק העונשין; מתן ידיעה כוזבת, לפי סעיף 12(2) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952 (להלן: חוק הכניסה לישראל) (ריבוי עבירות); סיוע לכניסה שלא כדין, לפי סעיף 12(1) לחוק הכניסה לישראל; מרמה ותחבולה, לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש], התשכ"א-1961 (להלן: פקודת מס הכנסה); מרמה ותחבולה, לפי סעיף 117(ב)(8) לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 (להלן: חוק מס ערך מוסף); אי-הודעה על התחלת התעסקות ורישום, לפי סעיף 215א לפקודת מס הכנסה, וסעיף 117(א)(4) לחוק מס ערך מוסף; אי-הגשת דו"ח במועדו, לפי סעיף 216(4) לפקודת מס הכנסה; אי-ניהול פנקסי חשבונות, לפי סעיף 216(5) לפקודת מס הכנסה, וסעיף 117(א)(7) לחוק מס ערך מוסף; אי-הוצאת חשבוניות מס, לפי סעיף 117(א)(13) לחוק מס ערך מוסף; אי הגשת דו"חות תקופתיים למע"מ, לפי סעיף 117(א)(6); והלבנת הון, לפי סעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (ריבוי עבירות).

3. מעובדות כתב האישום, שאביא להלן בקצירת האומר, עולה כי המבקש שיחד, במשך מספר שנים, את שתי הנאשמות הנוספות בתיק, אשר אחת מהן הייתה פקידה במשרד הפנים והשנייה רכזת מחשוב במנהל האזרחי בגוש עציון, ובדרך זו הביא להנפקתם של אלפי אישורי עבודה ושהייה מזויפים, בעבור תושבי הרשות הפלסטינאית. בעקבות הנפקת האישורים המזויפים, שלשל המבקש לכיסו ממון רב, עליו לא דיווח לרשויות המס.

4. ביום 2.10.2013, לאחר ניהול משפט הוכחות, הרשיע בית המשפט המחוזי את המבקש במרבית העבירות שיוחסו לו בכתב האישום. בית המשפט המחוזי זיכה את המבקש מעבירות שעניינן זיוף ושימוש במסמך מזויף, כמו גם מעבירת הלבנת ההון שיוחסה לו בכתב האישום. אשר לעבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות וקשירת קשר לביצוע פשע בנסיבות מחמירות, קבע בית המשפט המחוזי כי אין מדובר בביצוע רב פעמי של העבירות, אלא שמדובר בעבירות מרובות פריטים, אותן ביצע המבקש.

5. ביום 5.11.2013, גזר בית המשפט המחוזי את עונשו של המבקש והשית עליו את העונשים הבאים: 5 שנות מאסר לריצוי בפועל; הפעלת מאסר על תנאי בן 4 חודשים, בחופף לעונש המאסר שגזר על המבקש; קנס כספי בסך של 100,000 ₪ או 6 חודשי מאסר תמורתו; שנתיים מאסר על תנאי, לבל יעבור כל עבירה של שוחד, זיוף או מרמה, בתוך שלוש שנים מיום שחרורו; שנת מאסר על תנאי, לבל יעבור כל עבירת מס, בתוך 3 שנים מיום שחרורו. כמו כן, הורה בית המשפט המחוזי על חילוט רכוש וכספים שנתפסו ברשותו של המבקש.

6. ביום 28.11.2013, הגיש המבקש לבית משפט זה ערעור בלתי מנומק על הכרעת דינו, ולחלופין על גזר דינו של בית המשפט המחוזי. בד בבד עם הגשת הערעור, הגיש המבקש בקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר שהשית עליו בית המשפט המחוזי. ביום 14.1.2014, נערך דיון בבקשה, ובסיומו החלטתי כי ההכרעה בבקשה לעיכוב ביצוע תינתן לאחר קבלת נימוקי הערעור מטעם המבקש. ביום 20.3.2014, הגיש המבקש את נימוקי הערעור מטעמו.

7. בדיון שהתקיים בפניי, טען עו"ד בני נהרי, בא כוחו של המבקש, כי העונש שנגזר עליו אינו תואם את רף הענישה המקובל בסוג העבירות בהן הורשע ואת נסיבותיו האישיות. לפיכך, כך נטען, עלול להיגרם למבקש נזק בלתי הפיך, במידה שהוא יחל בריצוי עונשו, טרם מתן ההכרעה בערעור. עוד נטען, כי המבקש היה משוחרר בתנאים מגבילים במשך מספר שנים, הקפיד שלא להפר את התנאים וזכה לאמונו של בית המשפט. במהלך הדיון נטען, כי סיכויי הערעור הם טובים, חרף העובדה כי טרם הוגשו נימוקי הערעור. עוד נטען לאפליה בין המבקש לבין הנאשמות הנוספות בתיק, אשר הגיעו להסדרי טיעון עם המשיבה ונגזרו עליהן עונשים קלים משמעותית מהעונש שנגזר על המבקש.

בנימוקי הערעור שהגיש המבקש, באמצעות בא כוחו דהיום, עו"ד בעז קניג, הועלו שורה של טענות נגד הכרעת דינו וגזר דינו של בית המשפט המחוזי. נטען, כי המשיבה לא הצליחה לבסס את אשמו של המבקש מעבר לכל ספק סביר, ועל כן שגה בית המשפט המחוזי משהרשיע את המבקש בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום. עוד נטען, לקיומם של פגמים בהליכי החקירה והמעצר של המבקש שביניהם, כך נטען, יש לבטל את כתב האישום נגדו ולזכותו מחמת הגנה מן הצדק. כמו כן, נטען לכשל בייצוגו של המבקש בהליך שהתקיים בבית המשפט המחוזי. לבסוף, נטען על ידי בא כוחו של המבקש, כי על פי ההלכה הנוהגת כיום, עיכוב ביצוע העונש הוא הכלל, ואילו ריצוי העונש טרם מתן הכרעה בערעור הוא החריג לכלל. לפיכך, התבקשתי להורות על עיכוב ביצוע עונש המאסר שנגזר על המבקש, עד להכרעה בערעור שהוגש על ידו.

תגובת המשיבה לבקשה לעיכוב ביצוע העונש

8. המשיבה מתנגדת לעיכוב ביצוע עונש המאסר שנגזר על המבקש. לטענת המשיבה, נוכח חומרתו, ריבויין ומשך הזמן בו בוצעו העבירות בהן הורשע המבקש, ובשים לב לעונש המאסר המשמעותי שנגזר עליו, אין מקום לעכב את ביצוע עונשו. עוד נטען, כי יש לקחת בחשבון את העובדה כי המבקש ביצע את העבירות, בהן הורשע, שעה שהיה תלוי ועומד נגדו עונש מאסר על תנאי, אשר הושת עליו בגין ביצוע עבירות דומות. נטען בנוסף, כי נוכח העובדה שהרשעתו של המבקש נסמכת, בין היתר, על דבריו שלו עצמו ועל העובדה שהוא לא חלק על חלק מעובדות כתב האישום, סיכויי הערעור אינם טובים. בתגובתה לבקשה, ציינה המשיבה כי בכוונתה להגיש ערעור מטעמה על הכרעת דינו ועל גזר דינו של בית המשפט המחוזי (ערעור שכבר הוגש). עוד נטען, כי השוני בין המבקש לבין הנאשמות הנוספות בתיק נובע מכך שאותן הנאשמות, בניגוד למבקש שבחר לנהל משפט הוכחות, הגיעו להסדר טיעון עם המשיבה. בדיון שהתקיים בפניי, הדגיש בא כוח המשיבה את חומרת העבירות שביצע המבקש ואת היקפן הרב, דבר שמאפיל על העבירות בהן הודו הנאשמות האחרות.

דיון והכרעה

9. בהחלטתי מיום 14.1.2014, ציינתי כי לאחר עיון בנימוקי הערעור מטעם המבקש, אשקול האם לאפשר לצדדים להשלים בקצרה את טיעוניהם בעל פה, טרם הכרעה בבקשה. לאחר שעיינתי בנימוקי הערעור על נספחיהם ובבקשה לעיכוב ביצוע, ולאחר שנתתי דעתי לטענות הצדדים בדיון שנערך בפניי, הגעתי לכלל מסקנה כי אין צורך בהשלמת הטיעונים, ואציין כבר עתה כי לא ראיתי כל מקום להורות על עיכוב ביצוע עונשו של המבקש.

10. בפתח הדברים, יש להתייחס לטענתו של בא כוח המבקש, לפיה על פי ההלכה הנוהגת כיום, עיכוב ביצוע העונש עד להכרעה בערעור הוא הכלל, ואילו ריצוי עונש המאסר טרם מתן הכרעה בערעור הוא החרג לכלל. אין כל ממש בטענה זו. הלכה מושרשת וידועה היא, כי על נאשם שהורשע בדין להתחיל לרצות את עונשו מיד לאחר שנגזר דינו, ואין בהגשת ערעור, כשלעצמה, כדי להצדיק את עיכוב ביצוע העונש. עם זאת, וכחריג לכלל זה, נתון לבית המשפט שיקול דעת להורות על עיכוב ביצוע העונש, לאחר בחינת השיקולים הרלבנטיים. בין השיקולים הצריכים לעניין, ניתן למנות: את חומרת העבירות בהן הורשע המבקש ונסיבות ביצוען; משכה של תקופת המאסר שנקבעה; טיב הערעור וסיכויי להתקבל; עברו הפלילי של המבקש; התנהגותו במהלך המשפט ונסיבותיו האישיות (ראו, ע"פ 111/99 שוורץ נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(2) 241 (2000); ע"פ 5939/12 פסקוב נ' מדינת ישראל (5.9.2012); ע"פ 3248/13 סלאמה נ' מדינת ישראל (8.5.2013); ע"פ 5938/12 פלונית נ' מדינת ישראל (23.9.2012)).

11. יישומם של הכללים המנויים מעלה במקרה שבנדון מוביל למסקנה, כי אין לעכב את ביצוע עונש המאסר שהושת על המבקש. המבקש הורשע בביצוע שורה ארוכה של עבירות חמורות, מסוגים שונים, במשך תקופה ארוכה, ובהיקפים גדולים ביותר, בגין נגזר עליו לרצות תקופת מאסר משמעותית. בשים לב לעונש המאסר הממושך שנגזר על המבקש, אין חשש כי ההכרעה בערעור תיעשה לאחר שהוא ירצה את מרבית תקופת עונשו. עוד ראוי להזכיר, כי לחובת המבקש עבר פלילי רלבנטי והוא ביצע את העבירות בהן הורשע בעת שהיה נגדו עונש מאסר על תנאי, אשר נגזר עליו בגין ביצוע עבירות דומות.

12. אשר לסיכויי הערעור על הכרעת הדין, ומבלי לקבוע מסמרות בדבר, נראה כי הם אינם מבטיחים. פסק דינו של בית המשפט המחוזי מפורט ומנומק כדבעי. בהכרעת הדין התבסס בית המשפט המחוזי, בין היתר, הן על דברים שנמסרו על ידי המבקש במסגרת חקירותיו במשטרה, והן על עדותו בבית המשפט. כמו כן, מתבססת ההרשעה על ראיות חיצוניות רבות כגון: האזנות סתר, עדויות שונות ומסמכים רבים, אשר יש בהן כדי לבסס את אשמתו של המבקש. בערעורו העלה המבקש טענות בנוגע לדרך התנהלות חקירותיו במשטרה ולגבי ייצוגו בבית המשפט המחוזי. מבלי להיכנס לעובי הקורה בנוגע לטענות אלה, שמן הסתם יתבררו במסגרת הדיון בערעור, לא מצאתי כי יש בהן כדי להטות הכף ולהביא לעיכוב ביצוע עונש המאסר שהושת על המבקש.

13. לאור האמור, הבקשה נדחית בזאת.

עיכוב ביצוע העונש עליו הוריתי בהחלטותיי מיום 28.12.2013 ומיום 14.1.2014, מבוטל בזאת. המבקש יתייצב לריצוי עונשו ביום 23.4.2014 עד לשעה 10:00 בימ"ר דקל כשברשותו תעודת זהות ועותק מהחלטה זו. על המבקש לתאם את הכניסה למאסר, כולל אפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שירות בתי הסוהר, בטלפונים: 08-9787377 או 08-9787336.

ניתנה היום, כ"ב באדר ב' התשע"ד (24.3.2014).

שׁוֹפֵט